



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 610/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Csp 135/2019 takto

### r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

### O d ô v o d n e n i e :

#### I.

#### Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. novembra 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Csp 135/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľka tiež navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým by prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 3 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala na okresnom súde 20. júna 2019 žalobu, ktorou si z dôvodu porušenia práv a povinností stanovených normami spotrebiteľského práva v predchádzajúcom spotrebiteľskom spore uplatnila nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1 006,63 eur, odkazujúc na § 3 ods. 5 *in fine* zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“).

3. V napadnutom konaní sa žalovaná strana vyjadrila k žalobe podaním zo 6. augusta 2019, ktoré bolo právnomu zástupcovi sťažovateľky doručené 12. augusta 2019. Sťažovateľka nepovažovala za potrebné s poukazom na rýchlosť a hospodárnosť konania k vyjadreniu žalovanej predložiť repliku, pretože *„všetky skutkové a právne okolnosti zahrnula do podanej žaloby a tieto mala v úmysle prezentovať súdu prvej inštancie na pojednávaní vo veci samej.“*

4. Z dôvodu nečinnosti okresného súdu sťažovateľka 3. septembra 2021 podala predsedovi okresného súdu sťažnosť na priet'ahy podľa § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Predseda okresného súdu v prípise z 29. septembra 2021 sťažovateľke oznámil, že *„vzhľadom na vysoký počet pridelených vecí, práceneschopnosť i mimoriadne opatrenia a obmedzenia súvisiace s pandemiou ochorenia COVID-19 zákonný sudca uprednostnil vybavovanie urgentnejších a prípadne jednoduchších vecí s tým, že ďalšie veci popri tom vybavoval následne podľa ich poradia a jeho časových možností.“*. Tiež uviedol, že vo veci bol na úradnej tabuli okresného súdu zverejnený oznam o verejnom vyhlásení rozsudku 18. januára 2022.

## II.

### Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa ústavy a listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa dohovoru. Okresný súd v napadnutom konaní rozhoduje vo veci viac ako 2 roky a 5 mesiacov. Podľa názoru sťažovateľky problematiku týkajúcu sa rozhodovania o nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v spotrebiteľskom práve nemožno hodnotiť ako skutkovo, procesne ani právne zložitú. Sťažovateľka už svoju žalobu, čo sa týka obsahu, skrz prizmu princípu rýchlosti a hospodárnosti konania koncipovala spôsobom a formou, aby konajúci súd mal k dispozícii všetky relevantné skutočnosti a podklady potrebné na rozhodnutie vo veci a nemusela viac predkladať žiadne ďalšie podania. K náprave nečinnosti okresného súdu došlo aspoň čiastočne po podaní sťažnosti predsedovi okresného súdu, keď okresný súd následne nariadil termín verejného vyhlásenia rozsudku na 18. január 2022. Sťažovateľka tiež poukazuje na nedodržanie zákonom stanovenej lehoty podľa zákona o súdoch na vybavenie sťažnosti na priet'ahy, keďže prípis predsedu okresného súdu jej bol doručený až 5. októbra 2021 (v ústavnej sťažnosti nesprávne uvedené 5. septembra, pozn.).

6. Podľa sťažovateľky podstatou a zmyslom podanej žaloby bolo dosiahnuť sankčný a odradzujúci účinok podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, keďže zo strany žalovanej dochádza na finančnom trhu k dlhodobému a opakujúcemu sa porušovaniu práv spotrebiteľov. Sťažovateľka požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia aj pred ústavným súdom, čo odôvodňuje tým, že nečinnosťou okresného súdu sa mína účinkom spoločenský a individuálny význam inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia v rovine spotrebiteľského práva. Sťažovateľka pociťuje v napadnutom konaní výrazné stresové vypätie *„nielen z dôvodu neskúsenosti so súdnou mocou“*, ale aj zo skutočnosti, že sa púšťa do sporu s ekonomicky, právne a so spoločensky silnejším protivníkom na účely priniesť benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že žalovaná strana

ako dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustila proti nej, už proti ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

### III.

#### **Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti**

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95). Pri výklade tohto základného práva si ústavný súd zároveň osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (IV. ÚS 90/2010, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

9. Pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zjavná neopodstatnenosť sťažnosti môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (napr. II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015).

10. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok ESLP z 15. 10. 1999, body 58 a 69; Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok ESLP zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

11. Ústavný súd zároveň poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 375/08). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

12. Pokiaľ ide o sťažovateľkinu argumentáciu nálezom ústavného súdu č. k. III. ÚS 519/2021 z 12. novembra 2021 v podobnej veci, ústavný súd z uvedeného nálezu považuje za kľúčové predovšetkým posúdenie, že v tam vedenej právnej veci rozhodovanie súdu prvej inštancie trvalo

viac ako 3 roky a 3 mesiace. K otázke (ne)primeranej dĺžky konania ústavný súd poznamenáva, že ju nemožno vyjadriť numericky, lebo je podmienená objektívnym charakterom prerokúvanej veci a musí byť skúmaná s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, zložitosť veci, procesnú aktivitu strán sporu a postup súdu (m. m. I. ÚS 418/2014, II. ÚS 419/2017). Ústavný súd pritom prihliada aj predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

13. V posudzovanom prípade nemožno právnu vec hodnotiť ako zložitú. Pri hodnotení správania sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že tá sa síce nepodieľala na priet'ahoch v napadnutom konaní, ale zároveň na druhej strane jej možno vytknúť, že na výzvu okresného súdu, ktorá jej bola doručená 12. augusta 2019, nereagovala a následne sa o stav konania až do podania sťažnosti podľa zákona o súdoch dostatočne nezaujímalala. Túto ústavnú sťažnosť podala 2 mesiace po doručení prípisu predsedu okresného súdu o vybavení jej sťažnosti, keď bol známy aj nariadený termín verejného vyhlásenia rozsudku vo veci. Správanie sťažovateľky možno v danej veci vnímať ako podporný argument, ktorým sa snaží odôvodniť celkovú sumu finančného zadosťučinenia pred ústavným súdom, ktorá viac ako dvojnásobne presahuje sumu, ktorá je samotným predmetom sporu. Pozornosti ústavného súdu neušlo ani tvrdenie sťažovateľky, odôvodňujúc priznanie finančného zadosťučinenia, podľa ktorého v napadnutom konaní pociťuje výrazné stresové vypätie „*nielen z dôvodu neskúsenosti so súdnou mocou...*“, ktoré sa javí v okolnostiach danej veci prinajmenšom ako zavádzajúce. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovateľka bola v napadnutom konaní pred okresným súdom zastúpená právnym zástupcom.

14. Ústavný súd s poukazom na už uvedené zoberal do úvahy doterajšiu dĺžku napadnutého konania, termín verejného vyhlásenia rozsudku (18. január 2022), zohľadňujúc predmet napadnutého konania vrátane toho, čo je pre sťažovateľku „v stávke“. Podľa názoru ústavného súdu nemožno v napadnutom konaní uvažovať o takých priet'ahoch, ktorých intenzita by mu po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala dospieť k záveru o porušení základných práv sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny či práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zistený ojedinelý priet'ah v priebehu napadnutého konania okresného súdu v období približne od októbra 2019 do augusta 2021 nedosahuje v okolnostiach danej veci ústavnoprávne relevantnú intenzitu. Ústavný súd nemohol nevziať do úvahy aj okolnosti pandémie vírusu COVID-19 a s ňou spojených obmedzení, predovšetkým možnosti vykonania súdnych pojednávaní, ktoré sa významne dotkli aj výkonu súdnictva, čo nemožno pripísať na ťarchu okresného súdu.

15. Ústavný súd zoberal do úvahy aj predmet sporu (žaloba o priznanie finančného zadosťučinenia), ktorého význam, aj keď je pre samotnú sťažovateľku nepochybne dôležitý, pričom ústavný súd v žiadnom prípade nemá v úmysle tento význam zľahčovať, nepatrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré by si vyžadovali zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup (ako to je napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých). Postup a dĺžku samotného napadnutého konania pred okresným súdom, ktorú ústavný súd posudzuje v súvislosti so sťažovateľkou označeným základným právom podľa ústavy a listiny a právom podľa dohovoru a ktorá predstavuje ku dňu predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti 2 roky a 5 mesiacov, ústavný súd nepovažuje za neprimerané.

16. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, ktorou vyjadrila nespokojnosť s postupom predsedu okresného súdu a plynutím lehoty či posúdením jej sťažnosti podľa zákona o súdoch, ústavný súd poznamenáva, že postup pri vybavovaní sťažností, resp. prešetrovaní ich vybavenia podľa zákona o súdoch nemožno považovať *ratione materiae* za súčasť práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V posudzovanom prípade totiž sťažovateľka namieta postup administratívneho charakteru upravený zákonom o súdoch, v rámci ktorého sa nerozhoduje bezprostredne o právach, resp. povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb. Táto špecifická oblasť preto nespadá podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu pod garancie základného práva podľa čl. 46 ods. 1, resp. čl. 48 ods. 2 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. IV. ÚS 241/07, IV. ÚS 210/2011, III. ÚS 260/2018).

17. Na základe uvedeného ústavný súd nevyhodnotil doterajšiu dĺžku rozhodovania okresného súdu v napadnutom konaní ako nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V postupe okresného súdu v napadnutom konaní bola zistená ojedinelá nečinnosť okresného súdu, ale v okolnostiach posudzovanej veci nedosahuje ústavne relevantnú intenzitu, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci a v prípade nečinnosti okresného súdu v ďalšom priebehu konania sa sťažovateľka môže obrátiť na ústavný súd s novou ústavnou sťažnosťou.

19. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 16. decembra 2021**

**Peter Molnár**  
**predseda senátu**